

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5829/2021
07.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., коју заступа Томислав Вишњић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5609/20 од 28.10.2020. године, у седници одржаној 07.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 5609/20 од 28.10.2020. године у ставу 2. и ставу 3. изреке, жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 8667/19 од 10.03.2020. године, исправљена решењем истог суда П 8667/19 од 01.06.2020. године у ставу 4. и ставу 5. изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати 73.817 динара у року од 15 дана по пријему писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 8667/19 од 10.03.2020. године, исправљена решењем истог суда П 8667/19 од 01.06.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати износ од 700.000,00 динара са законском затезном каматом од 10.03.2020. године па до исплате све у року од 15 дана. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде нематеријалне штете преко досуђеног износа од 700.000,00 динара исплати износ од још 1.292.000,00 динара до утуженог износа од 1.992.000,00 динара са законском затезном каматом од дана

подношења тужбе па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле да јој тужена на име накнаде нематеријалне штете исплати законску затезну камату почев од подношења тужбе па до пресуђења. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезана тужена да јој на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед неоснованог лишења слободе, исплати износ од 454.407,10 динара са законском затезном каматом на различите износе ближе означене у том ставу изреке са различитим данима доспећа па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати 191.074,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде под претњом принудног извршења, с тим што ако у овом року не исплати трошкове поступка, онда са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5609/20 од 28.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 8667/19 од 10.03.2020. године, исправљена решењем истог суда П 8667/19 од 01.06.2020. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 8667/19 од 10.03.2020. године, исправљена решењем истог суда П 8667/19 од 01.06.2020. године у ставу четвртим изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да јој тужена на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде услед неоснованог лишења слободе исплати износ од 455.407,10 динара са законском затезном каматом на различите износе са доспећем сваког појединачног износа па до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилца је благовремено изјавила ревизију побијајући исту у ставу два и три изреке, због погрешне примене материјалног права, позивајући се и на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да су у конкретној ситуацији испуњени законски услови за одлучивање о ревизији тужиле у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је као стално запослена у Концерну ББ обављала послове менаџера готовине у Сектору ББ – Решењем истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду Ки П 11/2008 од 05.05.2008. године одређен јој је притвор због постојања основане сумње да је извршила кривично дело злоупотребе службеног положаја у саизвршилаштву из члана 359. став 3. у вези ст. 1. и 4. у вези са чланом 33. Кривичног законика. Тужилца је у притвору провела од 05.05.2008. до 17.10.2008. године, тј. укупно 166 дана. Пресудом Апелационог суда у Београду – Посебно одељење Кж По1 16/17 од 23.11.2017. године, тужилца је ослобођена оптужбе да је

извршила кривично дело злоупотребе службеног положаја одговорног лица помагањем из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези са чланом 35. КЗ. Док је била у притвору исплаћивана јој је 1/3 основне зараде. С обзиром да је ослобођена кривичне одговорности тужила потражује накнаду нематеријалне штете као и материјалну штету у виду накнаде разлике између зараде која је исплаћивана док је била у притвору у висини од 1/3 од зараде до висине коју би остварила у том периоду да није била лишена слободе, у укупном износу од 455.407,10 динара, а који износ је утврђен и путем вештачења од стране вештака економске струке. Првостепени суд је тужили на име накнаде нематеријалне штете досудио 700.000,00 динара. Преко тог износа захтев је одбио. Првостепена пресуда је у том делу постала правноснажна. У погледу материјалне штете првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену на исплату траженог износа материјалне штете као разлике између износа накнаде зараде примљене по основу члана 168. Закона о раду до пуног износа основне зараде. Правни основ за исплату тражене разлике првостепени суд налази у одредби члана 168. Закона о раду који предвиђа да накнада зараде за време привременог удаљења са рада у смислу члана 166. тог закона исплаћује се на терет органа који је одредио притвор.

Другостепени суд није прихватио овакво становиште првостепеног суда у смислу да је тај износ обавезна да плати тужена Република Србија, налазећи да је према члану 169. Закона о раду обвезник исплате разлике између износа накнаде зараде примљене на основу члана 169. Закона о раду и пуног износа основне зараде на послодавцу а не на органу који је запосленом одредио притвор. Налази да је првостепени суд погрешно протумачио одредбу члана 168. став 2. Закона о раду јер у супротном одредба члана 169. ст. 1. и 2. Закона о раду не би имала смисла, односно не би постојао рационалан разлог за доношење такве одредбе када је такво опште правило већ установљено у члану 168. ЗОР, те да је потрешно закључивање првостепеног суда да на страни тужене Републике Србије постоји пасивна легитимација и обавеза плаћања тражене накнаде.

По оцени Врховног касационог суда, овакво правно становиште другостепеног суда није прихватљиво.

Наиме, према члану 35. став 2. Устава РС прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете која му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Према члану 18. Законика о кривичном поступку прописано је да лице које је неосновано лишено слободе или осуђено за кривично дело, има право на накнаду штете од државе и друга права прописана законом. У овој чињенично-правној ситуацији, с обзиром да је тужена ослобођена кривичне одговорности, произилази да је штета тужили нанета због неправилног рада државног органа. Према члану 168. став 2. Закона о раду (који одредбу цитира и првостепени суд) прописано је да се накнада зараде за време привременог удаљења са рада у смислу члана 166. тог закона исплаћује на терет органа који је одредио притвор. Притвор је одређен од стране државног органа – истражног судије Посебног одељења Окружног суда у Београду у предмету Ки П 11/2008 од 05.05.2008. године, из чега сасвим јасно произилази да је сходно томе држава Република Србија одговорна за штету коју је тужила претрпела. Разлоге које је у том делу дао првостепени суд у свему прихвата и Врховни касациони суд из свега напред изнетог

произилази да је другостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право што је исходovalo неминовност преиначења другостепене одлуке и потврђивања првостепене пресуде у том делу.

На основу члана 416. става 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

Тужила је успела у спору па јој сходно чл. 154. и 162. ЗПП припадају трошкови поступка и то: за стручни састав ревизије износ од 36.000,00 динара, на име таксе за ревизију 37.817,00 динара (колико је и тражено од стране пуномоћника тужиле), а све према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић